

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1 Vtrum oratio sit actus appetitiuæ virtutis, vel cognitiuæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

men hic, quod quia ratio practica ab appetitu mouetur, & petitio in ratione practica se habet ut conclusio ultima. sicut imperium: propter quod sicut oportet praconuiliari, & iudicare de praecipendis, & ultimo precipere, ita oportet praconuiliari, & iudicare de petendis, & tandem petere: ideo petitio est actus rationis, ut subest uoluntati, sicut imperium. Et propterea oratio attribuitur utrique, intellectui, & uoluntati, & uoluntas in culpa est, cum ab oratione debita deficit.

3 q. 21. ar. 2. Et 4. dist. 15. q. 2. ar. 1. q. 1. & q. 2. cor. & ad 2.

Ca. 3. paulo a prin. illi.

Li. 3. rex. 21. tomo 2.

D. 758.

Li. 10. c. 4. & ca. 14. cuius principium est, Orthodoxy, in princ.

Pfal. 38. non multum remore a fin.

¶ Decimosexto, Vtrum sit memoria.
¶ Decimoseptimo, De speciebus orationis.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum oratio sit actus appetitiua uirtutis.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod oratio sit actus appetitiua uirtutis. Orationis enim est exaudiri: sed desideriu est, quod exauditur a Deo, secundum illud Psal. 9. Desiderium pauperum exaudiuit dominus. ergo oratio est desiderium: sed desiderium est actus appetitiua uirtutis: ergo & oratio.

¶ 2. Præterea Dionysius dicit in 3. ca. de diu. no. Ante omnia ab oratione incipere est utile, sicut Deo nos ipsos tradentes, & uniētes: sed unio ad Deū per amorem fit, qui pertinet ad uim appetitiua. ergo oratio ad uim appetitiua pertinet.

¶ 3. Præterea Philoſophus in 3. de aīa. ponit duas operationes intellectiua paritatis, quarum prima est indiuisibilium intelligentia, per quam. apprehendimus de unoquoque quod est. Secunda uero est compositio, & diuisio per quam. apprehendit aliquid esse, uel non esse: quibus tertio additur ratiocinari, procedendo. s. de notis ad ignota: sed oratio ad nullā istarum operationum reducitur. ergo non est actus intellectiua uirtutis: sed appetitiua.

SED CONTRA est, quod Isidorus dicit in li. 2. Etymol. q. orare, idem est quod dicere: sed dictio pertinet ad intellectum. ergo oratio non est actus appetitiua uirtutis: sed intellectiua.

RESPON. Dicendum, quod secundum Cassiodorus oratio dicitur quasi oris ratio. Ratio autem speculatiua, & practica in hoc differunt, quod ratio speculatiua est apprehensiuā solum rerum: ratio uero practica est non solum apprehensiuā, sed etiam causatiua. Est autem aliquid alterius causa dupliciter. Vno quidem modo, perfecte necessitatem inducendo: & hoc contingit, quando effectus totaliter subditur potestati causa. Alio uero modo, imperfecte solum disponendo, quando scilicet effectus non subditur potestati causa totaliter. Sic ergo & ratio dupliciter est causa aliorum. Vno quidem modo sicut necessitate imponens. Et hoc modo ad rationem pertinet non solum imperare inferioribus potentiis, & membris corporis, sed etiam ho-

minibus, & subiectis, quod quidem fit imperando. Alio modo, sicut inducens, & quodammodo disponens. Et hoc modo ratio petit aliquid fieri ab his, qui non subliciuntur siue sint aequales, siue sint superiores. Vtrumque autem horum, s. imperare, & petere, siue deprecari, ordinationem quandam implicet homo disponit aliquid per alium, unde pertinet ad rationem communiorem. Propter quod Philoſophus dicit in 2. de oratione, prout significat quandam petitionem, secundum quod dicitur in li. de uerbis Domini, quod oratio petit est. Et Damascenus dicit in tertio libro de oratione, quod oratio petit est petitio decetium a Deo. Sic ergo oratio, de qua nunc loquimur, est ratio communiore, unde dicitur dominus exaudire, quod petitio est causa petendi, cum petitio sit desiderii interpretis: uel hoc dicitur exaudiri non uelocitatem, quia desiderium exaudiri non proponant, sicut antequam orationem proponant, sicut Esa. 65. Eritque, antequam clamet ergo ad Deum, & dicitur, quod desiderium est, uoluntas mouet rationem ad Deum, unde nihil prohibet mouente uoluntatis tendere in finem charitatis, quod tendit autem oratio in Deum, quod charitatis motus, dupliciter. Vno quidem parte eius quod petitur, quia hoc precatione petendum ut Deo uniamur, sicut Psal. 26. Vnam petiā domino, hanc concupiscit in domo dominionibus dicitur. Alio modo, ex parte petentis, quem oportet ad eum, a quo petit uel loco sic ad Deum, unde dicitur in domo dominionibus dicitur. Et secundum hoc etiam Damascenus dicit, quod oratio est ascensus mentis in Deum.

AD SECUNDVM dicendum, quod oratio non est actus intellectiua uirtutis, sed appetitiua. Vnde nihil prohibet mouente uoluntatis tendere in finem charitatis, quod tendit autem oratio in Deum, quod charitatis motus, dupliciter. Vno quidem parte eius quod petitur, quia hoc precatione petendum ut Deo uniamur, sicut Psal. 26. Vnam petiā domino, hanc concupiscit in domo dominionibus dicitur. Alio modo, ex parte petentis, quem oportet ad eum, a quo petit uel loco sic ad Deum, unde dicitur in domo dominionibus dicitur. Et secundum hoc etiam Damascenus dicit, quod oratio est ascensus mentis in Deum.

ARTICVLVS II.

Vtrum sit conueniens orare.

AD SECUNDVM sic proceditur. Videtur, quod non sit conueniens orare. Oratio enim uidetur esse necessaria ad hoc, quod immitemus ei, a quo petimus, id quo indigemus, sed sicut dicitur Matthei sexto. Scit pater uester, quia his omnibus indigetis: ergo non est conueniens Deum orare. ¶ 2. Præterea. Per orationem seditur animus eius qui oratur, ut faciat quod ab eo petitur: sed animus Dei est immutabilis, & inflexibilis, secundum illud primi Reg. decimo quinto. Porro triumphator in Israēl non parcat, nec penitit dicitur. ergo